

Jaarverslag 2009

Jan.	feb.	mrt.	apr.	mei	jun.	jul.	aug.	sep.	Okt.	nov.	dec.
------	------	------	------	-----	------	------	------	------	------	------	------

Algemeen

Heemkundekring "De Vierschaer" opgericht 10 september 1982, opereert als een zelfstandige vereniging, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Breda, en is aangesloten bij de Stichting Brabants Heem, waarin 118 Brabantse heemkundekringen en ruim 29.000 heemkundigen zijn aangesloten.

Statutaire doelstelling:

De vereniging heeft ten doel:

- De voormalige gemeente Wouw op elk gebied, dat onder het begrip heemkunde valt, te bestuderen en te onderzoeken;
- in brede kring belangstelling te wekken voor de eigen streek en bevolking;
- te ijveren voor het behoud van het eigen karakter en de schoonheid van dorp en omgeving en van cultuurhistorische en heemkundig waardevolle zaken.

Bestuur

Piet Hoendervangers en Arno Melis namen in de algemene ledenvergadering afscheid van het bestuur.

Ook dit jaar ging het resterende bestuur verder zonder voorzitter en secretaris en met deze minimale bezetting werden gedeeltelijk door de overige bestuursleden waargenomen.

Op 31 december 2009 had het bestuur de volgende samenstelling:

Voorzitter:	vacant
Vice-voorzitter:	vacant
Penningmeester:	Jack Damen (vanaf maart 2005)
Lid:	Frans Schuurbijs (vanaf 1995)
Lid:	Kees Hoendervangers (vanaf maart 2004)
Lid:	Nori Jaspers (vanaf maart 2007)
Lid:	Jeroen van den Beemt (vanaf maart 2008)

De penningmeester Jack Damen gaf aan in 2010 te stoppen als bestuurslid en tijdens de bestuursvergadering van 9 december besloot Rien Reijnders met onmiddellijke ingang zijn bestuursfunctie neer te leggen. Dat heeft als gevolg, dat er vanaf volgend jaar geen dagelijks bestuur meer is en dat is een zorgelijke ontwikkeling voor de verdere activiteiten van de vereniging. Het bestuur vergaderde in 2009 9 keer. In het bijzonder ging de aandacht uit naar de bestuursfuncties, de activiteiten en de verbouwing van de panden Kloosterstraat 9 -11.

Ledenvergadering

De algemene ledenvergadering werd gehouden op vrijdag 6 maart 2009.

Leden en begunstigers

Op 1 januari 2009 was het aantal leden en begunstigers 520; op 1 januari 2010 telden we 509 leden en begunstigers. Evenals vorig jaar een lichte terugval o.a. door verhuizingen, opzeggingen door desinteresse en overlijden. Vanaf dit jaar kregen ook de begunstigers de Nieuwsbrief.

Vrijwilligers

Meer dan 50 vrijwilligers waren weer bereid om hun steentje bij te dragen aan het werk van de vereniging. Vol enthousiasme zetten zij zich in binnen de werkgroepen en natuurlijk het bestuur. Het is geweldig, dat we telkens weer kunnen bogen op dat stevige fundament van mensen die vrijwillig hun tijd en energie geven.

De traditionele vrijwilligersavond werd weer gehouden op het landgoed Wouwse Plantage in de vorm van een barbecue.

Werkgroepen

Werkgroep Archeologie en Kasteel

De werkgroep, bestaande uit Kees Hoendervangers, Rene Hermans, Ron Bakx en Gerard Haast heeft zijn onderzoek naar het kasteelterrein voortgezet. In januari heeft er een radaronderzoek plaatsgevonden. De uitvoerende firma heeft een rapport samengesteld en de gemeten resultaten digitaal aangeleverd. De resultaten zijn door de werkgroep zelf met een softwareprogramma verder verwerkt tot een optimaal beeld.

Na dit onderzoek is er in december een aanvullend weerstandsonderzoek gedaan. Hierbij is er door de Stichting RAAP – een Archeologisch Adviesbureau voor archeologische monumentenzorg en cultuurhistorie – een dag een onderzoek uitgevoerd. De apparatuur is door de Stichting RAAP aansluitende enkele dagen ter beschikking gesteld en door de leden van de werkgroep zijn daarna nog meer metingen verricht. Het radaronderzoek, weerstandsonderzoek, booronderzoek en inventariserend onderzoek hebben geleid tot een mooi beeld van het gehele terrein.

Deze onderzoeken werden mede mogelijk gemaakt door geldelijke bijdragen van het Erfgoed Brabant, het Prins Bernhard Cultuurfonds en de Mastboom-Brosens Stichting.

Werkgroep Bidprentjes

De werkgroep bidprentjes, bestaande uit Annelies Cuperus-Vissenberg en Cees Cuperus, hebben weer een druk jaar achter de rug. De verzameling is weer behoorlijk uitgebreid. Totaal telt onze verzameling nu 24.432 stuks, waarmee we één van de grootste verzamelingen hebben van Noord-Brabant. Voor 2010 hopen we de 25.000 stuks te kunnen halen.

De verzameling prentjes van personen uit of van Wouw is gegroeid naar ruim 8.000 stuks! We kregen van anonieme personen prentjes in de brievenbus; we hebben geruild met andere heemkundekringen en met particuliere verzamelaars. Mevr. Schrouff uit Vaals is een vaste verzamelaar voor ons en van haar kregen we weer een aantal toegestuurd. Ook van Mevr. Marie Keijzer kregen we een leuke aanvulling op onze verzameling.

De grootste "klap" kwam van de dochter van onze oud-gemeentesecretaris Van Wezel, mevrouw A.G.J.M. van Wezel uit Goes. Zij had van haar vader een grote verzameling geërfd, die ze nu schonk aan de heemkundekring. Bij elkaar zo'n 445 prentjes, die we nog niet in onze verzameling hadden. En van deze ruim 400 stuks zijn er pronkstukjes bij, zoals diverse prentjes van voor 1900 en ook de fotoprentjes mogen er zijn. De "rest", zoals de Eerste Communieprentjes moeten nog uitgezocht worden. Dit is een vrij nieuwe tak, maar deze prentjes passen ook zeker in onze verzameling.

Alle prentjes zijn weer ingevoerd in de computer en opgeborgen in albums, zodat de verzameling er weer keurig uitziet. Aan de tijdschriften van de vereniging werd weer regelmatig een bijdrage geleverd in de vorm van artikel over bijzondere bidprentjes onder de titel: "Uit de Santenkraam van de Vierschaer". Al met al is 2009 een mooi verzameljaar geweest. Bedankt hiervoor!

Werkgroep BIR (Beheren, Inventariseren en Registreren)

De werkgroep BIR bestaat uit: Frans Schuurbiërs, Jopie van der Stelt-Vissenberg en Annelies Cuperus-Vissenberg.

In het verslagjaar werd door het bestuur een bezoek gebracht aan de kelder onder de kerk. De spullen, die er liggen, kunnen onderscheiden worden in historisch waardevolle voorwerpen, Wouwse historische voorwerpen, algemene, nostalgische en ambachtelijke voorwerpen. Besloten werd de eerste twee groepen altijd te bewaren en de overige groepen nogmaals kritisch te bekijken. Vanwege de verhuisplannen kon er weinig gedaan worden, maar de Kerstspullen liggen al opgeslagen in het heemcentrum.

Werkgroep Brandweermuseum

Dit jaar was voor de werkgroep een zeer druk jaar vanwege de organisatie in mei van het 2^e Internationaal Hulpverleningsevenement in Essen ter gelegenheid van de viering van het 750-jarig bestaan van de gemeente Essen. Dit evenement was tweemaal zo groot als de eerste keer en omvatte bijv. een 120-tal hulpverleningsvoertuigen. Een aantal leden van de werkgroep was hier zeer nauw bij betrokken.

De restauratie van de Opel Blitz van de Brandweer Schoten ging gestaag verder, evenals de stoomspuit met kar bij de Suiker Unie Dinteloord te Stampersgat.

De Ford F 600 van de Brandweer Ossendrecht werd weer rijdend gemaakt. De voornaamste taak van deze actieve werkgroep is het materiaal rijdend te krijgen en te houden.

Werkgroep Distributie

De werkgroep distributie bestaande uit Piet Meul, Liza Roozen, Jan Verbogt, Jan Matthijssen, Arno Melis, Piet Hoendervangers, Frans Schuurbiërs, Rien Reijnders, Nori Jaspers, Annelies en Cees Cuperus zorgden als vanouds voor de verzending per post en de verspreiding in de kerkdorpen van de boekjes en de nieuwsbrieven.

Werkgroep Fotoarchief

Deze werkgroep wordt bestaand uit Piet Hoendervangers.

In de loop van het jaar zijn van particulieren diverse mooie foto's over de dorpen ontvangen, vooral van Heerle. Ook werd informatie verstrekt over diverse foto's uit de verzameling.

Werkgroep Kinderspelen

Dianne Melis heeft de kinderspelen een viertal maal uitgeleend, deels voor geld en deels gratis als een soort sponsoring o.a. aan Moerstraten in verband met de viering van het 650-jarig bestaan en aan het Kindervakantiewerk Heerle.

Werkgroep Redactie

De redactie bestond uit: Piet Hoendervangers, Huub Jonckheere, Jan de Bont, Kees Hellemons en Kees Boveé. René Hermans en Frank Schijven gaven de schrijvers advies en ondersteuning en corrigeerden de aangeleverde teksten, waarvoor onze dank.

Het vierde nummer van 2008 werd in verband met de grote belangstelling opnieuw gedrukt.

Dit jaar slaagde de redactie er in om twee gewone tijdschriften en een dubbelnummer samen te stellen.

Het eerste nummer van de zeventwintigste jaargang bestond uit 114 pagina's en had een gevarieerde inhoud. Henk Hellegers vervolgde zijn serie met de gemeente Wouw in het jaar 1908. Hij las de Grondwet door en aan de hand van artikelen en teksten in de jaargang 1908 tekende hij op, wat er in de vier dorpen gebeurde. De serie "Oude versjes en liedjes" van Piet Meul werd voortgezet met de nummer 39 tot en met 45.

Kees Bovée dook ook in de kranten en schreef zowel over Wouw in het nieuws in 1956 als in 1957.

Kees Hellemons ging met zijn blocnote op pad en noteerde uit de mond van Rina van Tiggelen het wel en wee van het leven van de groenteboer. René Hermans schreef een artikel over

biljartvereniging "De Vrolijke Ploeg" uit Heerle, die in 2008 het gouden jubileum vierde. Hij bewerkte verder een brief, die de redactie kreeg van de heer A. Dogge uit Bergen op Zoom. Die schreef over zijn vader Kees Dogge, die nogal wat werk verrichtte voor het oorlogsmonument in Moerstraten. Van Huub Jonckheere tenslotte het derde deel van het stuk "Doorlopen".

Het tweede en derde nummer was een dubbelnummer en bevatte 162 pagina's en had als titel: "Van DUW-kamp tot Ambonezenkamp" en werd geschreven door Jan de Bont. Het is hem, dankzij de inspanning van enkele jaren, gelukt om een bijna sluitend verhaal te maken over dit kamp aan de Plantagebaan. Veel Wouwenaren groeiden er mee op, evenals voor de kinderen uit dit woonoord, die zowel op de jongens- als de meisjesschool onderdak hebben gevonden. Er was relatief weinig bekend over dit kamp, maar Jan de Bont dook in de historie en reisde stad en land af om voormalige bewoners te bezoeken, hen te interviewen en om oude foto's tevoorschijn te laten halen. Het is een lezenswaardig verhaal geworden, waarin vele mensen zaken hebben herkend.

Het vierde nummer bevat 84 pagina's en begon met een bijdrage van René Hermans over Joseph Snelson, een Britse militair die na de Tweede Wereldoorlog een Wouwse bruid vond, haar meenam naar zijn geboorteland en daar een nieuw bestaan opbouwde. De heer Snelson was in Wouw geen onbekende, want hij kwam regelmatig in het dorp en bood bij de herdenking van 50 jaar bevrijding nog een plaquette aan, die in de 28 Oktoberstraat werd ingemetseld in het bevrijdingsmonument.

Van Kees van Heijst uit Wouwse Plantage, bewoner van het Norbertijnenklooster in Tongerlo, kregen we een bijdrage over de schapenkar, die vroeger op de boerderij in de Bleijdenhoeksestraat in gebruik was. Hij tekent in zijn verhaal de sfeer van vroegere tijd met enkele pennenstreken op en beschrijft wetenswaardigheden uit de jaren zestig van de vorige eeuw.

Huib Jonckheere schreef het slot van de film "Doorlopen" en de serie "Oude versjes en liedjes werd voortgezet met de nummers 46 tot en met 50. Henk Hellegers schreef een artikel over de verkennerskampen, die hij in zijn jeugd bij de Lambertusgroep in Wouw meemaakte en vervolgde de serie "Wouw in het nieuws" met het jaar 1909. Cees Cuperus beschreef aan de hand van de uitgebreide collectie bidprentjes weer enkele opvallende exemplaren in zijn rubriek "Uit de Santen kraam van de Vierschaer".

De Tweede Wereldoorlog komt nogmaals in beeld in een artikel van René Hermans, die aanwezig was bij een gespreksgroep in Leonardushof in Wouw, waar senioren uit de dorpen voornoemd onderwerp op het programma hadden staan, Met name het bombardement op een trein bij het station in Wouw komt uitgebreid aan de orde.

Nogmaals deze oproep: de redactie is nog steeds op zoek naar een hoofdredacteur en versterking van het team schrijvers. Piet Hoendervangers neemt zolang waar als interim-hoofdredacteur.

Werkgroep Zagerij

De werkgroep bestond uit Jan van de Bergh, Eduard Hof, Gerrit Hopmans en Kees Roelands.

Zij hebben uiteraard op vakkundige wijze demonstraties gegeven tijdens de Brabantse Kastelendag op Tweede Pinksterdag.

Zij hebben het verslagjaar door hun contacten met de gemeente Bergen op Zoom verschillende bomen gekregen om te zagen. Verder hebben zij een lier geplaatst, waardoor het gemakkelijker is de bomen te verplaatsen. De realisatie van een nieuwe houtopslag hopen zij in 2010 te realiseren.

Overige activiteiten

Brabantse Kastelendag/Tuinbeurs

Omdat de belangstelling voor de tuinbeurs en de animo van de standhouders minimaal is en er diverse "fairs" op het landgoed worden gehouden o.a. de Harvest Fair, besloot het bestuur weer terug te gaan naar de 'ouderwetse' Landgoeddagen. Te denken valt aan rondleidingen, oude ambachten en andere cultuur-historische activiteiten. Totaal bezochten dit jaar ca. 2.000 bezoekers het landgoed en dit resulteerde in een positief saldo.

Braderieën en markten

De drie markten, waar de vereniging aanwezig was in het afgelopen jaar, zijn een groot succes geworden. De kraam op de Oranjemarkt met Piet Meul en Raymond Van Staey was heel goed bezig, toen het verschrikkelijke bericht binnenkwam van het ongeluk bij de Naald in Apeldoorn. Hierna werd de Oranjemarkt terecht gestopt.

De Geraniummarkt met Nori Jaspers en Jan Matthijssen was ook een groot succes. Hier werd, net zoals op de Oranjemarkt, het vierde periodiek van 2008 met daarin het Dagboek van Jan Pijs goed verkocht.

De braderie met de boekenmarkt was overweldigend goed. De bezetting van de kraam met Raymond en Nellian Van Staey, Annelies Cuperus-Vissenberg en Cees Cuperus zorgde ook hier weer voor een goede verkoop van periodieken, ansichtkaarten en leverde ook nog eens nieuwe leden op. De verkoop van boeken en platen op de boekenmarkt, met de nodige hulp voor het sjouwen van de dozen en tafels uit de Kapel en aan het eind weer terug door Piet Hoendervangers, Jules Hoendervangers, Kees Hoendervangers, Wouter Hoendervangers, Nori Jaspers, Camiel Bastiaansen,

Rinus Jaspers en Jesper Cuperus, was fantastisch. Het kostte wat moeite om zover te komen: ophalen van de boeken en platen, uitzoeken, schonen en de verkoop, maar de opbrengst mocht er zijn. De opbrengst van deze drie markten was zo'n € 930 ! Voor het komende jaar op naar de € 1000.

Excursie

De excursie ging dit jaar met 25 personen op 26 september naar Leiden, waar 's morgens werd deelgenomen aan een geleide rondwandeling door de stad, 's middags een rondvaart door de grachten en daarna iedereen vrij om te winkelen, te wandelen of een terras te bezoeken.

Kerststal

Voor de 11^e maal werd er door de een afvaardiging van de werkgroep houtzagerij, bestaande uit Eduard en Paula Hof en Gerrit en Elly Hopmans en bestuurslid Frans Schuurbijs van onze vereniging een levensgrote kerststal opgebouwd in ons Heemcentrum "De Kapel". Eveneens was er een "Kerststallenlooproute", die de Bergestraat, de Markt en de Roosendaalsestraat omvatte. Voor het publiek was de kerststal en de tentoonstelling met kerststallen te bezichtigen vanaf Eerste Kerstdag tot en met Nieuwjaar. Omdat de belangstelling op bijv. Oudjaar miniem was, wordt bekeken om die dag niet meer open te zijn. Op 27 december tijdens de Kerststallenlooproute was het 's avonds druk en gezellig. Wouw Promotie scoorde heel veel bezoekers met het project "Born Light" in de Lambertuskerk op 26 en 27 december. Van de vereniging werd hiervoor een bijdrage verstrekt. Diverse koren gaven extra sfeer aan de avond, zoals Vivace uit Heerle en het Lambertuskoor uit Wouw. De looproute was weer een succes.

Regionale Heemquiz

Dit jaar deed weer een team van onze vereniging mee aan de regionale heemquiz op 21 november in het Munnikenheidecollege te Etten-Leur. Van de 17 deelnemende kringen was de uitslag van de eerste vijf als volgt: 1. De Honderd Hoeven uit Hoeven, 2. Paulus Verdaesdonck uit Ulvenhout, 3. De Vierschaer uit Wouw, 4. Broeder Christoffor uit Oudenbosch en 5. Het Land van Gastel uit Oud-Gastel.

Rondleidingen landgoed Wouwse Plantage

De rondleidingen op het landgoed Wouwse Plantage werden ook dit jaar weer door de heer Piet Meul verzorgd. De rondleidingen gingen onder andere langs het witte kasteeltje, het jachthuis, de houtzagerij (met demonstratie) en het brandweermuseum. In totaal werden 40 belangstellenden rondgeleid.

Op de "vrije" rondleidingen op de twee laatste woensdagen van juli en de twee eerste woensdagen in augustus kwamen 100 personen op af.

Vierschaertrofee

De strijd om de "Vierschaertrofee", gehouden tijdens de algemene ledenvergadering van 6 maart 2009 en werd dit jaar gewonnen door René Hermans en was samengesteld door Dianne Melis en ?.

Sponsoring

Woonatelier Hans Huijbrechts uit Wouw sponsorde ook dit jaar weer de heemkundekring. Van de gemeente Roosendaal kregen we een ondersteuningssubsidie voor het jaar 2008.

Huisvesting

De verbouwing van het gehele pand werd gestart en impliceerde, dat de spullen, die op de zolder boven de kapel lagen, werden weggehaald.

Externe activiteiten

Het bestuur heeft vergaderingen en bijeenkomsten bezocht met betrekking tot het Cultuurhistorisch netwerk, Brabants Heem, regionaal overleg Brabants Heem.

Het bestuur dankt alle vrijwilligers, instanties en personen die de Vierschaer het afgelopen jaar op enigerlei wijze hebben geholpen om haar doelstellingen te bereiken. Wij zijn blij dat u zich samen met ons, hand in hand, inzet voor de heemkunde van Wouw en haar omgeving.

Wouw, februari 2010.